

POSTANOWIENIE

Dnia 10 maja 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
w sprawie **D.P.**,
skazanego z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 177 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej, w dniu 10 maja 2023 r.,
kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w Słupsku
z dnia 12 września 2022 r., sygn. akt VI Ka 232/20,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Człuchowie
z dnia 18 marca 2020 r., sygn. akt II K 110/19,

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć skazanego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Człuchowie z dnia 18 marca 2020 r., sygn. akt II K 110/19, D.P. został uznany za winnego tego, że w dniu 24 czerwca 2018 roku na drodze krajowej nr [...] pomiędzy miejscowościami B. i U., gm. [...], kierując samochodem osobowym marki M. o nr rej. [...], umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym określone w art. 3 ust. 1 i art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym w ten sposób, że pokonując łuk drogi w prawo z nadmierną i niedostosowaną do warunków panujących na drodze prędkością, w miejscu gdzie dozwolona prędkość administracyjna wynosiła 70 km/h

a prędkość graniczna umożliwiającą pokonanie zakrętu wynosiła 115 km/h, doprowadził do utraty panowania nad prowadzonym pojazdem i zjechał na przeciwny pas ruchu, czym nieumyślnie spowodował wypadek w ten sposób, że uderzył przednim prawym narożnikiem M. w prawidłowo jadący z naprzeciwka pojazd marki O. o nr rej. [...], kierowany przez T.K., w następstwie którego wymieniona doznała obustronnego złamania żeber z pęknięciem ściany worka osierdziowego, dwumiejscowego pęknięcia mięśnia lewej komory serca, stłuczenia płuca prawego oraz innych urazów w narządach wewnętrznych i urazów układu kostnego, które to obrażenia doprowadziły do wstrząsu krwotocznego w następstwie masywnego krwotoku do lewej jamy opłucnowej z pourazowego pęknięcia mięśnia serca, skutkującego śmiercią pokrzywdzonej, a pasażerka pojazdu marki O. A.P. doznała obrażeń ciała w zakresie układu kostnego oraz narządów klatki piersiowej i jamy brzusznej, które doprowadziły do wstrząsu urazowego i krwotocznego, w następstwie których poniosła śmierć, natomiast pasażer pojazdu marki O. S.P. doznał obrażeń ciała w postaci: tępego urazu brzucha z rozerwaniem mięśni prostych i skośnych brzucha oraz powięzi mięśniowej, z wielomiejscowym rozerwaniem krezki jelita krętego i kątnicy z uszkodzeniem jej naczyń krwionośnych i krwakiem jamy otrzewnej oraz niedokrwieniem jelita cienkiego i kątnicy, a także krwiakami zaotrzewnowymi, wraz z towarzyszącymi im objawami wstrząsu i rozlanego zapalenia otrzewnej, które to obrażenia wymagały kilkukrotnych interwencji chirurgicznych i spowodowały wystąpienie u pokrzywdzonego ciężkiego uszczerbku na zdrowiu w postaci choroby realnie zagrażającej życiu, tj. występku z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 177 § 1 k.k., za który – podstawie art. 177 § 2 k.k. – wymierzono mu karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Ponadto, na mocy art. 42 § 1 k.k. i art. 43 § 1 k.k., orzeczono wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 8 lat, zaliczając na poczet tego środka karnego okres zatrzymania prawa jazdy.

Od tego wyroku apelację wniósł obrońca oskarżonego, który – podnosząc zarzuty obrazy przepisów postępowania mogącej istotnie wpływać na jego treść (art. 5 § 2 k.p.k.), rażącej niewspółmierności orzeczonej wobec oskarżonego kary i środka karnego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych – wniósł

o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu, ewentualne orzeczenie wobec niego kary roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 3 lat, grzywny w rozmiarze 100 stawek dziennych po 50 zł, oddanie oskarżonego w okresie próby od dozór kuratora oraz orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów na okres 5 lat z zaliczeniem okresu zatrzymania prawa jazdy.

Wyrok Sądu *meriti* został zaskarżony również przez pełnomocnika oskarżycielki posiłkowej, który – podnosząc zarzut rażącej niewspółmierności wymierzonej oskarżonemu kary i środka karnego – wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez podwyższenie wymiaru kary oraz środka karnego i orzeczenie wobec oskarżonego kary pozbawienia wolności w wymiarze 8 lat, a zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres lat 15.

Sąd Okręgowy w Słupsku wyrokiem z dnia 12 września 2022 r., sygn. akt VI Ka 232/20, zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Od wyroku Sądu drugiej instancji kasację wniósł obrońca skazanego, podnosząc następujące zarzuty rażącego naruszenia prawa, mogące mieć istotny wpływ na jego treść:

- art. 5 § 2 k.p.k. poprzez rozstrzygnięcie nie dających się usunąć wątpliwości polegających na niemożności ustalenia prędkości, z jaką poruszał się oskarżony przed zderzeniem pojazdów oraz niemożności ustalenia rzeczywistych przyczyn zjechania kierowanego przez niego pojazdu na lewy pas ruchu, na jego niekorzyść i przyjęcie mimo tych wątpliwości, iż nie poruszał się on z prędkością bezpieczną i dostosowaną do warunków panujących na drodze, prędkość ta przekroczyła dozwoloną prędkość administracyjną, a co miało być przyczyną zaistniałego wypadku;
- art. 98 § 1 i 3 k.p.k. i art. 170 § 1, 2 i 3 k.p.k. poprzez nieuzasadnione oddalenie przez Sąd odwoławczy wniosku obrońcy oskarżonego o dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii zespołu biegłych z Politechniki w celu udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy utrata przez oskarżonego panowania nad kierowanym przez niego samochodem i utrata przez ten samochód stateczności kierunkowej podczas pokonywania zakrętu mogła być spowodowana innymi aniżeli przekroczenie bezpiecznej prędkości czynnikami takimi jak uszkodzenie elementów pojazdu M.,

znajdujące się na drodze przeszkody (np. kamienie, piach, liście, płyny eksploatacyjne innych pojazdów) oraz o dopuszczenie opinii biegłego z zakresu medycyny sądowej w celu ustalenia, jaki byłby charakter i rodzaj obrażeń pokrzywdzonych w przypadku gdyby miały one zapięte pasy bezpieczeństwa, czy obrażenia te miałyby charakter przeżyciowy oraz w jakim stopniu doszłoby do minimalizacji obrażeń oraz ryzyka odniesienia obrażeń śmiertelnych oraz niewydanie w tym przedmiocie postanowienia odpowiadającego wymogom prawa procesowego w zakresie jego uzasadnienia;

- art. 433 § 1 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. poprzez nierozpoznanie zarzutów apelacji oskarżonego dotyczących braku ustalenia przez Sąd pierwszej instancji dotyczących obowiązywania w czasie zdarzenia w miejscu tego zdarzenia administracyjnego ograniczenia prędkości do 70 km/h.

Na podstawie tak sformułowanych zarzutów autor kasacji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Słupsku do ponownego rozpoznania.

Prokurator w odpowiedzi na kasację wniósł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja jest bezzasadna w oczywistym stopniu, co uprawniało do jej oddalenia na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Odnosząc się do pierwszego zarzutu należy w pierwszej kolejności zauważyć, że zarzut obrazy art. 5 § 2 k.p.k. wyrażony w *petitum* kasacji stanowi wierne powtórzenie takiego samego zarzutu z apelacji obrońcy skazanego. Sformułowanie zarzutu samoistnej obrazy tego unormowania pod adresem Sądu odwoławczego jest w realiach procesowych niniejszej sprawy konstrukcyjnie chybione, albowiem Sąd ten nie modyfikował ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd pierwszej instancji, a jedynie je weryfikował. Tymczasem skarżący dopatruje się naruszenia zasady *in dubio pro reo* w przyjęciu, że skazany nie poruszał się z prędkością bezpieczną i dostosowaną do warunków panujących na drodze, prędkość ta przekroczyła dozwoloną prędkość administracyjną, a co miało być przyczyną zaistniałego wypadku. Tego rodzaju ustalenia faktyczne były

natomiast rezultatem postępowania przed Sadem orzekającym, które było przedmiotem kontroli instancyjnej.

W tym kontekście należy podkreślić, że Sąd odwoławczy dopuścił w toku postępowania odwoławczego dowód z opinii Pracowni i Zakładu Uniwersytetu w K. oraz Politechniki Instytutu Pojazdów Samochodowych i Silników Spalinowych, z której wynika że prędkość zderzeniowa samochodu, kierowanego przez skazanego zbliżona była do 69 km/h, zaś jego prędkość przedwypadkowa była istotnie większa od prędkości zderzeniowej (pkt 5 wniosków opinii, k. 740). W opinii tej podkreślono, że „przyczyną zaistnienia wypadku był nieprawidłowy i nierozważny sposób prowadzenia samochodu M. przez D.P., skutkujący utratą panowania nad pojazdem podczas pokonywania zakrętu w prawo w warunkach mokrej jezdni, zjazdem poza oś jezdni oraz zderzeniem z nadjeżdżającym z przeciwnika samochodem O.” (pkt 6 wniosków opinii, *ibidem*). Dowód ten pozwolił Sądowi odwoławczemu na zaaprobowanie ustaleń faktycznych Sądu *meriti* i wyrażenie poglądu, zgodnie z którym „nie budzi wątpliwości, że D.P. poruszał się przed kolizją z prędkością istotnie większą niż dozwolona w miejscu wypadku, czyli 70 km/h (s. 4 uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem*). Stwierdzenie to znajduje także wyraźne potwierdzenie w zeznaniach świadka T.G., który wskazał, że m. kierowany przez D.P. poruszał się z bardzo dużą szybkością (pkt 2.1.1.1 uzasadnienia wyroku Sądu *a quo*). Bez znaczenia pozostaje to, że nie określono dokładnej prędkości, z jaką poruszał się skazany, skoro ustalono, iż znacząco przekroczył on prędkość administracyjnie dopuszczalną, która co do zasady wyznacza górną granicę prędkości bezpiecznej (dolny jej próg może być niższy, np. z uwagi na trudne warunki pogodowe). Na koniec tej części rozważań warto przypomnieć, że w judykaturze od dawna akcentuje się to, że „przepis art. 5 § 2 k.p.k. nie dotyczy wątpliwości stron, natomiast o istnieniu niedających się usunąć wątpliwości nie przesądza zaprezentowanie przez obronę alternatywnej wersji przebiegu wydarzeń, która jednak okazała się niewiarygodna (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 września 2022 r., III KK 400/22, LEX nr 3488897; zob. też postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 2022 r., I KK 71/22, LEX nr 3418076; z dnia 14 września 2022 r., III KK 409/22, LEX nr 3487756*). O obiektywnie występujących

wątpliwościach, które miałyby wystąpić w niniejszej sprawie, a w konsekwencji o naruszeniu zasady *in dubio pro reo* w niniejszej sprawie nie może być zatem mowy.

Trzeba też zauważyć, że Sąd odwoławczy po wyrażeniu zacytowanego wcześniej stanowiska, wyraźnie wskazał, że: „wbrew twierdzeniu apelującego dokonujący oględzin miejsca wypadku drogowego wskazali, że obowiązywało tam ograniczenie prędkości do 70 km/h (k. 3v)”. Fragment ten wskazuje na oczywistą bezzasadność zarzutu wadliwej kontroli instancyjnej, w którym zakwestionowano odniesienie się do kwestii ustalenia prędkości administracyjnej na odcinku drogi, na którym doszło do wypadku, wskazując zresztą – jak się wydaje przez pomyłkę na przepis art. 433 § 1 k.p.k., zamiast na art. 433 § 2 k.p.k.

Sąd odwoławczy, na podstawie art. 201 k.p.k. oddalił na rozprawie w dniu 12 września 2022 r. (k. 756) wniosek dowodowy złożony w postępowaniu odwoławczym przez obrońcę skazanego. Jak wskazuje się w orzecznictwie: „uznanie opinii za jasną i pełną w rozumieniu art. 201 k.p.k. jest domeną organu procesowego, a nie strony procesowej” (*postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 kwietnia 2022 r., IV KK 277/21, LEX nr 3430923*). Sąd odwoławczy miał podstawy do nieuwzględnienia inicjatywy obrońcy skazanego, zwłaszcza że z protokołu oględzin miejsca wypadku wynikało jednoznacznie, że jezdnia była sucha, czysta i gładka. Nie występowały na niej żadne nierówności lub dziury (zob. pkt 2.1.1.1. uzasadnienia wyroku Sądu *a quo*). Jeśli chodzi o zagadnienie zapięcia pasów przez pokrzywdzone, to Sąd drugiej instancji – opierając się na dopuszczonej w postępowaniu odwoławczym opinii biegłych – miał podstawy do tego, by uznać, że zapięte pasy bezpieczeństwa nie uchroniłyby ich przed zgonem z uwagi na dużą prędkość zderzeniową, wynoszącą około 120 km/h oraz uwzględniając fakt, że w przeciwieństwie do S.M., który przeżył wypadek – siedziały one z przodu pojazdu (s. 5 uzasadnienia wyroku Sądu *ad quem*).

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd Najwyższy orzekł jak w postanowieniu, na podstawie art. 637a k.p.k. w zw. z art. 636 § 1 k.p.k. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążając skazanego.

